

Audiografforbundet

ANG HØRSEL OG DERUNDER REHABILITERING OG HABILITERING AV HØRSEL

Stadig flere av norske hørselshemmede får ikke det tilbudet de har lovmessig krav på. De har også dårlige forutsetninger til å vite hva de har krav på. Mangelen på evidensbasert rehabilitering fører til at unødige mange hørselshemmede faller utenfor samfunnet. Utenforskap gir som kjent store kostnader, både personlig og samfunnsmessig. Rent samfunnsøkonomisk fant Oslo Economics i 2020 en samlet samfunnskostnad på 36 milliarder årlig.

Allerede i 1975 uttalte rådgivende utvalg i audiologi at «*Det er ikke tvil om at denne manglende oppfølging av voksne - og særlig eldre mennesker - får liten nytte av de høreapparater som det blir bevilget betydelige beløp til.*» I 2009 fra regjeringens oppdragsdokument til helseforetakene: «*Hørselsomsorgen er preget av mange aktører med mangelfullt samarbeid og kompetanse, og lange ventetider til hørselssentralene.*» Med begrunnelse i at situasjonen er den samme per i dag kan man argumentere for en systematisk svikt.

Ideelt sett, uten hensyn til eldrebølgen, bør det være en klinisk audiograf per 10000 innbyggere. I Norge er tallet nærmere 17000. I Sverige er tallet cirka 10300. Rent praktisk sett kan vi med andre ord i Norge ikke kunne gi et forsvarlig tilbud. Folketrygdeloven sier: «*Hørsentraler skal ha fast tilknyttet hørselspedagog (audiopedagog), ingeniør og det nødvendige antall audiografer*»... Lovverket peker imot spesialisthelsetjenesten. Elementære menneskelige behov som å kunne kommunisere med andre mennesker bør derimot også være å finne i primærhelsetjenesten. **Kommunale audiografer vil gi et historisk kompetanseløft innen hørsel med kurs av både helsepersonell og brukere.**

Norske hørselshemmede trenger handlekraftige politikere og konkrete tiltak. I 2006 sa en samlet komite: «Komiteen mener regjeringen bør vurdere regelverket, slik at pasienter kan få refundert sine utgifter for tilpasning og justering av høreapparat hos audiograf.» Dette ville gitt en nødvendig utvidelse av dagens system, men ble avvist av Helsedepartementet uten videre utredning eller forsøksordning.

Hovedårsaken til at vi i Norge per 2022 ikke har et adekvat tilbud til hørselshemmede er i første rekke økonomi. Dette er svært kortsiktig:

Kervasdoue og Harmann fant i 2017 ang høreapparatbrukere:

- 🔗 Kun 12 ukers bruk i over 5 timer daglig gir bedre mental helse
- 🔗 Ikke-brukere viser langt raskere kognitiv svikt enn brukere av høreapparater
- 🔗 Indirekte pasientkostnader synker – ikke-brukere er overforbrukere av helsetjenester
- 🔗 Stort besparelspotensiale om flere tok i bruk høreapparater
- 🔗 «Return of investment» ratio: 10,44 (€1 brukt = €10 spart)

I Norge tar kun 3 av 5 høreapparatbrukere i bruk sine høreapparater. Folk med nedsatt hørsel trenger et bedre tilbud. Kontakt oss for mer kunnskap om hørselsfeltet og løsningene på utfordringene.